

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 588/2015-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3 Nt 4/2014 z 15. augusta 2014 a postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 Tos 91/2014 z 23. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .
2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. októbra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED]

████████████████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Nt 4/2014 z 15. augusta 2014 a postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tos 91/2014 z 23. septembra 2014.

2. Ústavný súd z obsahu sťažnosti a z jej príloh zistil, že sťažovateľ bol v trestnom konaní rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 100/2008 z 30. apríla 2009, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. mája 2009, uznaný vinným z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon (ďalej len „starý Trestný zákon“ alebo „zákon č. 140/1961 Zb.“) účinného do 31. decembra 2005 a bol mu uložený úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov 4 mesiace nepodmienečne, a to za použitia asperačnej zásady.

3. Dňa 6. marca 2013 sťažovateľ podal okresnému súdu žiadosť o povolenie obnovy konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 100/2008, pričom túto žiadosť odôvodnil tým, že nálezom ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 bolo vyslovené, že slová v texte za bodkočiarkou v ustanovení § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon (ďalej len „nový Trestný zákon“) nie sú v súlade s ústavou. Sťažovateľ poukázal na to, že v rámci trestného konania, o povolenie obnovy ktorého žiada, bola použitá asperačná zásada podľa zákona účinného v čase spáchania trestného činu, t. j. zákona č. 140/1961 Zb., ktorá mala rovnaký účinok ako slová za bodkočiarkou v ustanovení § 41 ods. 2 nového Trestného zákona, ktoré v dôsledku nálezu ústavného súdu stratili účinnosť. Podľa názoru sťažovateľa táto skutočnosť má podstatný vplyv na rozsah trestnej sadzby.

Okresný súd uznesením sp. zn. 4 Nt 5/2013 z 22. mája 2013, ktoré následne v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 83/2013 z 19. septembra 2013 nadobudlo právoplatnosť, žiadosť sťažovateľa o povolenie obnovy konania zamietol s tým, že

na právnu úpravu asperačnej zásady podľa starého Trestného zákona sa nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 nevzťahuje.

4. Dňa 27. februára 2014 sťažovateľ okresnému súdu opätovne podal žiadosť o povolenie obnovy konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 100/2008, v ktorej opätovne uviedol, že dôvodom podania žiadosti je nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 o čiastočnom nesúlade ustanovenia § 41 ods. 2 nového Trestného zákona s ústavou. Na verejnom zasadnutí konanom 30. apríla 2014 sťažovateľov obhajca uviedol, že aj keď sa predmetný nález ústavného súdu vzťahuje len na nový Trestný zákon, ustanovenie § 35 ods. 2 starého Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 je obsahovo obdobné ako ustanovenie § 41 ods. 2 nového Trestného zákona, a to je dôvod na povolenie obnovy konania aj pre tresty ukladané podľa starého Trestného zákona.

Okresný súd uznesením sp. zn. 3 Nt 4/2014 z 15. augusta 2014 rozhodol tak, že podľa § 281 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s poukazom na § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku *per analogiam* zastavil konanie o žiadosti sťažovateľa o povolenie obnovy trestného konania, a to vzhľadom na právoplatné uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 Nt 5/2013 z 22. mája 2013. V odôvodnení tohto uznesenia okresný súd poukázal, že rozhodoval už opätovne o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania vedeného pod sp. zn. 1 T 100/2008, pričom o takomto návrhu odsúdeného už bolo skôr právoplatne rozhodnuté uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Nt 5/2013 z 22. mája 2013. Vzhľadom na tieto skutočnosti okresný súd napokon uzavrel: „Vzhľadom na tieto okolnosti je v prejednávanej veci prekážka veci rozhodnutej (*res iudicata*) a keďže odsúdený na návrhu trval, súd zastavil konanie o návrhu odsúdeného podľa § 281 ods. 1 Tr. por. s poukazom na § 9 ods. 1 písm. e) Tr. por. *per analogiam*.“

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal v zákonnej lehote sťažnosť sťažovateľ aj okresný prokurátor. V písomnom odôvodnení sťažnosti zo strany sťažovateľa a tiež aj jeho obhajkyne obhajoba argumentovala najmä tým, že keď je v zmysle nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 dôvodom povolenia obnovy konania neústavné ustanovenie § 41 ods. 2 nového Trestného zákona (v znení účinnom

od 1. januára 2006), tak dôvodom povolenia obnovy konania má byť aj aplikácia obdobného ustanovenia § 35 ods. 2 starého Trestného zákona (v znení účinnom do 31. decembra 2005), ktoré bolo použité v trestnej veci sťažovateľa vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 100/2008.

Okresný prokurátor v písomnom odôvodnení svojej sťažnosti navrhol, aby bolo napadnuté uznesenie okresného súdu zrušené a vec mu bola vrátená na nové konanie alebo aby vo veci rozhodol krajský súd sám. V tejto sťažnosti bolo poukázané predovšetkým na to, že o aktuálnom návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania nemalo byť rozhodované, pretože o jeho rovnakej argumentácii už bolo rozhodnuté v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 4 Nt 5/2013. Vychádzajúc z uvedeného, nemal okresný súd o opakovanom podaní sťažovateľa konať, resp. ho mal odmietnuť podľa § 402 ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 399 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. Napadnuté uznesenie okresného súdu preto treba považovať za nezákonné, lebo samosudca rozhodoval podľa ustanovení, ktoré sa netýkajú konania o povolení obnovy konania.

5. Krajský súd na neverejnom zasadnutí uznesením sp. zn. 5 Tos 91/2014 z 23. septembra 2014 podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 3 Nt 4/2014 z 15. augusta 2014 a zároveň podľa § 402 ods. 2 Trestného poriadku odmietol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania z 27. februára 2014 v trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 100/2008.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia svojho uznesenia sp. zn. 5 Tos 91/2014 z 23. septembra 2014 uviedol: „Na základe podaných sťažností preskúmal krajský súd napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce, pričom dospel k právnomu názoru, že toto uznesenie je potrebné zrušiť podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. a vydať nové rozhodnutie o návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania.

Argumentácia odsúdeného, uvedená aj v ostatnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu okresného súdu (o potrebe povolenia obnovy konania, aj v prípade, že bol použitý § 35 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 1. 1. 2006) nebola právne akceptovaná pri predchádzajúcom návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania (Okresného súdu Zvolen sp. zn. 1 T 100/2008) uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4 Nt 5/2013

z 22. 5. 2013, v spojení s uznesením Krajského soudu v Banské Bystrici sp. zn. 2 To 83/2013 z 19. 9. 2013.

Aktuální návrh odsouzeného [REDAKCE] z 27. 2. 2014 na povolenie obnovy toho istého konania (Okresného súdu Zvolen sp. zn. 1 T 100/2008) je opakovaním predošlej argumentácie.

V konaní Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4 Nt 5/2013 bol predchádzajúci návrh odsouzeného na povolenie obnovy konania zamietnutý podľa § 399 ods. 2 Tr. por., to znamená, že neboli zistené podmienky obnovy konania podľa § 394 Tr. por.

V zmysle § 402 ods. 2 Tr. por., z dôvodu uvedeného v § 399 ods. 2 Tr. por. môže byť návrh na povolenie obnovy konania odmietnutý na neverejnom zasadnutí iba v tom prípade, ak v návrhu uvádza tie isté skutočnosti a dôkazy, ktoré už boli skôr právoplatne zamietnuté, a návrh nanovo podaný je len jeho opakovaním.

Keďže v návrhu na povolenie obnovy konania z 27. 2. 2014 sa odsúdený [REDAKCE] domáha v podstate toho istého, čoho aj v predošlom návrhu na povolenie obnovy konania, ktorý bol právoplatne zamietnutý, krajský súd napokon rozhodol odmietnuť jeho aktuálny návrh na povolenie obnovy konania podľa § 402 ods. 2 Tr. por. “

6. Sťažovateľ svojou ústavnou sťažnosťou namieta, že postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Nt 4/2014 z 15. augusta 2014 a následne postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 91/2014 z 23. septembra 2014 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa č. 6 dohovoru, pričom k porušeniu sťažovateľom označených práv malo dôjsť tým, že okresný súd a krajský súd neakceptovali jeho argumentáciu o aplikovateľnosti nálezů ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 na trest mu uložený podľa starého Trestného zákona a nevyhoveli jeho žiadosti z 27. februára 2014 o povolenie obnovy trestného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 100/2008.

7. Z návrhu sťažovateľa na rozhodnutie, ktorého sa od ústavného súdu domáha, vyplýva, že vo veci žiada vysloviť „porušenie jeho práv uvádzaných v tejto ústavnej žiadosti“, ako aj prikázať „súdom aby vo veci konali a to v konaní o povolenie obnovy

konania a aby môjmu návrhu vyhoveľi“. Sťažovateľ zároveň ústavný súd požiadal o ustanovenie obhajcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

11. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

12. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

14. Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

16. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

17. Článok 6 dohovoru znie:

„1. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

2. Každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

3. Každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva:

a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu;

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

d) vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe;

e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom alebo týmto jazykom nehovorí.“

III.

18. Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 dohovoru postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Nt 4/2014 z 15. augusta 2014 a postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 91/2014 z 23. septembra 2014, pričom podstata sťažnosti spočíva v nesúhlase sťažovateľa s tým, že okresný súd, ako ani krajský súd nepovolili obnovu konania v jeho trestnej veci, v ktorej bola pri ukladaní trestu použitá tzv. asperačná zásada zakotvená v ustanovení § 35 ods. 2 starého Trestného zákona, pričom znenie tohto ustanovenia je obdobné zneniu ustanovenia § 41 ods. 2 nového Trestného zákona, vo vzťahu k časti ktorého ústavný súd nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 konštatoval ústavnú nekonformitu. Podľa názoru sťažovateľa teda nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 má byť dôvodom na povolenie obnovy trestného konania nielen v prípade, ak bol za použitia tzv. asperačnej zásady trest uložený podľa nového Trestného zákona, ale aj v prípade, ak bol za použitia tzv. asperačnej zásady trest uložený podľa starého Trestného zákona.

19. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a z toho vyplývajúcich viacerých nedostatkov niektorých náležitostí sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné

vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, vyhodnotiac ho za obsahovo natoľko zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum (m. m. III. ÚS 265/2014).

20. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd v rámci ústavného prieskumu v prvom rade k preskúmaniu toho, či je daná právomoc ústavného súdu, ako i k preskúmaniu toho, či sťažnosť sťažovateľa nie je zjavne neopodstatnená, keďže jednou z podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutným predpokladom na to, aby ústavný súd mohol ustanoviť právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, je to, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Povedané inak, na to, aby ústavný súd mohol rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, musí najprv zistiť, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pritom pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je o. i. daná právomoc ústavného súdu a zároveň sťažnosť sťažovateľa nie je zjavne neopodstatnená.

Ak teda ústavný súd z obsahu sťažnosti a z výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu, alebo zistí, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda to znamená, že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť.

21. V rámci ústavného prieskumu s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nie sú dané skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prijatie sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie, a vzhľadom na to je potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Uvedené ústavný súd odôvodňuje takto:

A. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Nt 4/2014 z 15. augusta 2014

22. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa okresným súdom, ústavný súd uvádza, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy nemá právomoc preskúmavať napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže proti nemu bol prípustný opravný prostriedok (sťažnosť), ktorý sťažovateľ aj využil, a krajský súd o ňom rozhodol. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. napr. I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02, III. ÚS 94/2011 a iné).

B. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 91/2014 z 23. septembra 2014

23. Z ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu alebo rozhodnutím verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

24. Ústavný súd vo svojej judikatúre zároveň konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04). V súvislosti so svojím postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre rovnako zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04). Ústavoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľne a logicky odôvodnené (II. ÚS 568/2013).

25. Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 91/2014 z 23. septembra 2014, ktorým krajský súd

- podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 3 Nt 4/2014 z 15. augusta 2014,

- podľa § 402 ods. 2 Trestného poriadku odmietol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania z 27. februára 2014 v trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 100/2008.

26. Podľa § 399 ods. 1 Trestného poriadku súd návrh na povolenie obnovy konania odmietne, ak

a) bol podaný neoprávnenou osobou,

b) smeruje len proti rozhodnutiu alebo výroku, ohľadne ktorého obnova konania nie je

prípustná,

c) ak je obnova konania vylúčená podľa § 395.

Podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394.

Podľa § 402 ods. 1 Trestného poriadku o návrhu na povolenie obnovy konania rozhoduje súd na verejnom zasadnutí.

Podľa § 402 ods. 2 Trestného poriadku odmietnuť návrh z dôvodov uvedených v § 399 ods. 1 môže aj na neverejnom zasadnutí. Z dôvodu uvedeného v § 399 ods. 2 môže návrh odmietnuť na neverejnom zasadnutí iba v tom prípade, ak návrh uvádza tie isté skutočnosti a dôkazy, ktoré už boli skôr právoplatne zamietnuté, a návrh nanovo podaný je len jeho opakovaním.

27. Z citovanej zákonnej úpravy vyplýva, že ak nie sú splnené formálne podmienky na podanie návrhu na obnovu konania, súd návrh odmietne, a to z týchto dôvodov: (i) návrh bol podaný neoprávnenou osobou, (ii) návrh smeruje len proti rozhodnutiu alebo výroku, proti ktorému obnova konania nie je prípustná, (iii) existuje prekážka povolenia obnovy konania podľa § 395 Trestného poriadku, (iv) návrh obsahuje tie isté skutočnosti, pre ktoré už bol v minulosti návrh zamietnutý.

Súd o odmietnutí návrhu na obnovu konania môže rozhodovať na verejnom zasadnutí alebo na neverejnom zasadnutí. V prípade, ak súd návrh na obnovu konania neodmietne z už uvedených dôvodov, pristúpi následne k preskúmaniu dôvodnosti podaného návrhu na obnovu konania. V takomto prípade súd o návrhu na povolenie obnovy konania rozhodne na verejnom zasadnutí.

28. V záujme prehľadnosti ústavný súd považuje za potrebné na tomto mieste stručne zhrnúť (bližšie pozri časť I tohto uznesenia), že z obsahu sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ prvý raz žiadal o povolenie obnovy konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 100/2008 návrhom zo 6. marca 2013, pričom dôvodom podania tejto žiadosti bol nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 o čiastočnom nesúlade ustanovenia § 41 ods. 2 nového Trestného zákona s ústavou. Tento

návrh sťažovateľa okresný súd právoplatne zamietol uznesením sp. zn. 4 Nt 5/2013 z 22. mája 2013.

Sťažovateľ následne druhý raz žiadal o povolenie obnovy konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 100/2008 návrhom z 27. februára 2014, pričom dôvodom podania tejto žiadosti bol opätovne nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 o čiastočnom nesúlade ustanovenia § 41 ods. 2 nového Trestného zákona s ústavou.

Krajský súd sa v uznesení napadnutom sťažovateľom otázkou dôvodnosti sťažovateľom podaného návrhu na povolenie obnovy konania nezaoberal, ale tento návrh podľa § 402 ods. 2 Trestného poriadku odmietol z dôvodu, že je len opakovaním návrhu na povolenie obnovy konania, ktorý už bol skôr právoplatne zamietnutý uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Nt 5/2013 z 22. mája 2013.

29. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv krajským súdom malo dôjsť tým, že krajský súd neakceptoval jeho argumentáciu o aplikovateľnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 na trest mu uložený podľa starého Trestného zákona a nevyhovel jeho žiadosti z 27. februára 2014 o povolenie obnovy konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 100/2008.

30. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že v danom prípade postup krajského súdu upravoval Trestný poriadok, ktorý o. i. zakotvuje aj formálne podmienky, ktorých splnenie je nevyhnutným predpokladom na to, aby všeobecný súd vôbec mohol pristúpiť k samotnému (meritórnemu) preskúmaniu dôvodnosti podaného návrhu na obnovu konania, pričom jednou z týchto formálnych podmienok je aj podmienka, že nejde o opakovaný návrh na povolenie obnovy konania, t. j. nejde o návrh obsahujúci tie isté skutočnosti a dôvody, ktoré už boli predtým uplatnené v predchádzajúcom návrhu na povolenie obnovy konania, o ktorom už bolo skôr právoplatne rozhodnuté.

Krajský súd zistil, že návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania je opakovaným návrhom na povolenie obnovy konania, keďže obsahoval tie isté skutočnosti a dôvody, ktoré už boli predtým uplatnené v predchádzajúcom návrhu sťažovateľa na povolenie

obnovy konania, ktorý bol právoplatne zamietnutý uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Nt 5/2013 z 22. mája 2013.

Vzhľadom na nesplnenie jednej z Trestným poriadkom vyžadovaných formálnych podmienok povolenia obnovy konania krajský súd v súlade s § 402 ods. 2 Trestného poriadku návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania odmietol a už sa ďalej nezaoberal otázkou dôvodnosti sťažovateľom podaného návrhu na obnovu konania, t. j. nezaoberal sa otázkou aplikovateľnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 na trest uložený sťažovateľovi podľa starého Trestného zákona.

31. Podstatou odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu bola interpretácia § 402 ods. 2 Trestného poriadku a jeho aplikácia na zistený skutkový stav. Krajský súd posúdil návrh na obnovu konania sťažovateľa ako opakovaný návrh podaný potom, čo jeho predchádzajúci návrh, v ktorom uvádzal tie isté skutočnosti, už bol právoplatne odmietnutý.

32. Ústavný súd preskúmal sťažovateľom napadnuté uznesenie krajského súdu a zistil, že sťažovateľovi bol v danej veci umožnený reálny prístup k súdu, keď všeobecný súd na základe ním podaného návrhu na povolenie obnovy konania vo veci konal, rozhodol a svoje rozhodnutie jasne a zrozumiteľne odôvodnil. Odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania ústavný súd hodnotí ako výstižné a nemožno ho považovať za rozporné so zárukami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu (m. m. II. ÚS 106/05). Reálne garantovanie a uplatnenie základného práva na súdnu ochranu v konaní o povolení obnovy konania totiž neznamená právo, aby všeobecné súdy preberali skutkové a právne názory strany trestného konania, ktorá sa domáha jeho obnovy, a ani právo na úspech v konaní (m. m. III. ÚS 265/2014).

Ústavný súd vo svojej judikatúre pritom viackrát konštatoval, že postup súdu vychádzajúci a súladný s konkrétnou procesnoprávnou úpravou nemožno hodnotiť *per se* ako nezákonný (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97) napriek tomu, že nespĺňa očakávania účastníka konania.

33. Ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu formulované pri aplikácii relevantných právnych noriem v napadnutom uznesení korešpondujú so skutkovými

zisteniami, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých okolností podstatných pre rozhodovanie o otázke, ktorá mala z hľadiska posúdenia dôvodu odmietnutia sťažnosti sťažovateľa krajským súdom rozhodujúci význam.

Inak povedané, ústavný súd nezistil, že by skutkové alebo právne závery krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, keďže z napadnutého rozhodnutia krajského súdu nevyplýva arbitrárnosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení Trestného poriadku (§ 399 ods. 2 a § 402 ods. 2 Trestného poriadku), ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol východiská, na základe ktorých postupoval v danej veci, jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa vyrovnal so skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, pričom výklad a aplikácia dotknutých ustanovení právnych predpisov bola vykonaná ústavne súladným spôsobom.

34. Ústavný súd pripomína, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a ak tento v konečnom dôsledku nie je úspešný, za predpokladu, že napadnuté rozhodnutie súdu je v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivé súdne konanie nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivé súdne konanie je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú, a to za predpokladu, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

35. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené konštatuje, že po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu so zreteľom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v predmetnej sťažnosti, nezistil taký výklad a aplikáciu ustanovení Trestného poriadku krajským súdom, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s uvedenými článkami ústavy a dohovoru.

36. Vychádzajúc z uvedeného, tak možno zhrnúť, že ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažovateľom napadnuté rozhodnutie krajského súdu v ničom nesignalizuje možnosť porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 dohovoru, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, resp. ústavný súd dospel k záveru, že medzi sťažovateľom napadnutým rozhodnutím krajského súdu a obsahom práv, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení.

37. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (prvý bod výrokovej časti uznesenia).

IV.

38. Podľa zaužívanej praxe (napr. I. ÚS 337/08, I. ÚS 311/2012) ústavný súd môže ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014).

39. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Podľa názoru ústavného súdu je totiž z obsahu sťažnosti a z výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014).

40. Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovел (druhý bod výrokovvej časti uznesenia).

41. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2015